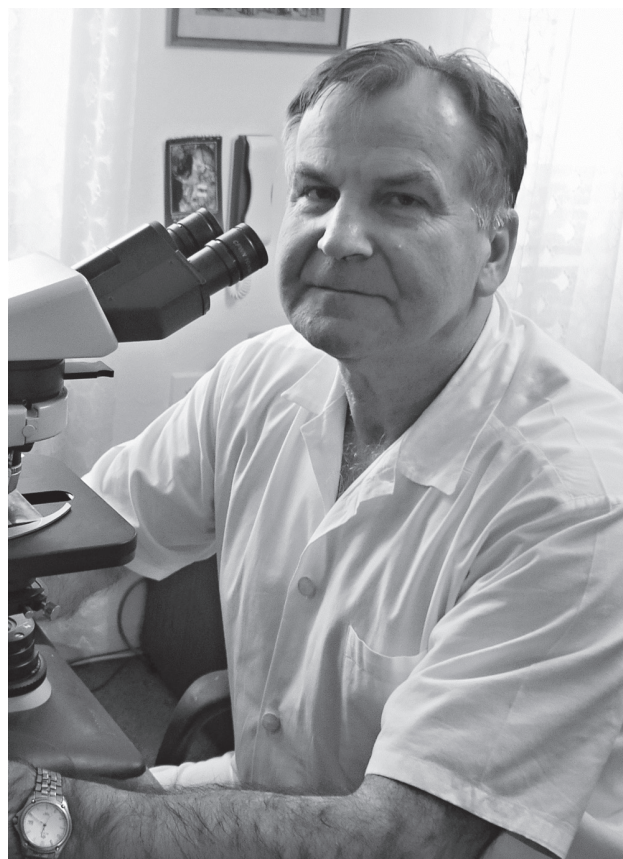

Jubileum prof. MUDr. Vlastimila Ščudly, CSc.

V únoru 2021 oslaví 75. narozeniny prof. MUDr. Vlastimil Ščudla, CSc. Chtěli bychom jako dlouholetí spolupracovníci a především přátelé připomenout jeho významný přínos pro naše kliniky, fakultní nemocnici a lékařskou fakultu, vnitřní lékařství a českou i světovou hematologii.

Vlastík se narodil 13. 2. 1946 ve Šternberku. Je absolventem Lékařské fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a své alma mater zůstal věrný po celý profesní život. V roce 1969 nastoupil jako sekundární lékař na I. interní kliniku LF UP Olomouc vedenou tehdy prof. Boleslavem Wiedermannem, který ovlivnil jeho odborné směřování k hematologii. Současně se však intenzivně vzdělával v širokém spektru oborů vnitřního lékařství, což vycházelo ze všeobecného zaměření tehdejších interních klinik. Složil atestace z vnitřního lékařství 1. a 2. stupně a atestaci z hematologie a transfuzního lékařství. Záhy se začal věnovat také výchově studentů medicíny. Během krátké doby se stal vynikajícím diagnostikem s širokým internistickým rozhledem a oblíbeným pedagogem. Obhájil disertační práci a následně i habilitační práci a pracoval jako zástupce přednosty pro léčebně preventivní činnost. Profesorem vnitřního lékařství byl jmenován v roce 1995. V roce 1988 se stal na celých 23 let přednostou III. interní kliniky FN a LF UP Olomouc. V následujícím období probíhala významná profilace a specializace vnitřního lékařství. Navázal na zaměření III. interní kliniky, která se věnovala nefrologii, revmatologii, poruchám lipidů a preventivní kardiologii a významně tyto obory a jejich protagonisty podporoval. Rozšířil portfolio kliniky o endokrinologii a problematiku monoklonálních gamapatií. Vznikla specializovaná lůžková oddělení a ambulance věnované těmto oborům. Stál rovněž u založení osteocentra a denzitometrického pracoviště, rozšíření kapacity dialyzačního střediska a podporoval rozvoj transplantačního programu ledvin. Významně podpořil rozvoj revmatologie na klinice včetně vlastního autorství grantů věnovaných výzkumu systémových chorob pojiva. Nebyla to léta jednoduchá, za jeho vedení kliniky procházelo české zdravotnictví i vysoké školství řadou významných změn, do popředí se dostávala ekonomická stránka zdravotní péče a její výkaznictví, došlo k systémové změně vzdělávacího systému lékařů, byla reformována výuka na lékařské fakultě a změněn systém postgraduálního doktorského studia. Profesor Ščudla byl v centru tohoto dění a dokázal v nové situaci připravit své pracoviště a své spolupracovníky na měnící se dobu a její

požadavky. Snažil se vytvořit optimální podmínky pro výuku interny studentů medicíny v českém i anglickém jazyce. Velkou energii věnoval také výchově nové lékařské generace, podporoval její odborný růst, grantovou, publikační a přednáškovou činnost a byl školitelem řady úspěšných disertačních prací. Řadu kolegů nebývalým a nezištným způsobem podpořil v akademické kariéře, mnozí z nich během jeho přednostování habilitovali či dosáhli profesury, což svědčí o tom, že profesní růst kolegů nebral jako konkurenci, ale považoval jeho podporu za nedílnou součást svých povinností.

Jeho nasazení pro pracoviště bylo vždy obdivuhodné a stoprocentní. Byl velmi náročný na sebe i na své okolí, někdy se mohlo zdát, že až příliš. Před velkými vizitami pociťovali před jeho otázkami a temperamentem značnou trému i zkušenější a starší kolegové. Publikace a přednášky, předložené k jeho korektuře, se často červenaly spoustou

OSOBNÍ ZPRÁVY

doporučených změn. Na druhou stranu Vlastík vždy dobře vycítil, že jsme si někdy kritické připomínky vzali osobně nebo je považovali za nespravedlivé. Pak si dokázal v klidu osobně promluvit a přijmout jiný názor či stanovisko. Víme, že to dělal s nejlepším svědomím a ku prospěchu pacientů i pracoviště a jeho personálu.

Je třeba připomenout jeho odbornou a vědeckou činnost, jejichž hlavním bodem zájmu byly a jsou hematologie a zejména studium monoklonálních gamapatií. Mezi významné počiny patří například jeho příspěvek k diagnostice a patogenezi nekrozy kostní dřene, prioritní průkaz prognostického významu stupně jádro-plazmové maturační asynchronie myelomových buněk, klinické využití apoptotických a proliferčních charakteristik myelomových buněk a dalších prognostických ukazatelů, hodnocení významu magnetické rezonance, denzitometrie či metod nukleární medicíny pro diagnostiku či monitoraci vývoje mnohočetného myelomu. Věnoval se rovněž problematice stážovacích systémů, navrhl a validizoval vlastní olomoucký stážovací systém založený na hodnocení sérových hladin beta2 mikroglobulinu a thymidinkinázy. Stál také u zavádění nových způsobů léčby mnohočetného myelomu, v mnoha případech jako hlavní zkoušející klinických hodnocení. Během jeho odborného života došlo k zásadní změně prognózy této závažné nemoci. Vzpomínáme si, s jakým zápalem a hrdostí prezentoval stále se zlepšující Kaplanovy-Meierovy křivky přežití nemocných s mnohočetným myelomem, pro což sesbíral obrovské množství dat za 50 let své činnosti. Svůj odborný a vědecký zájem o oblast hematookologie prohluboval i na mezinárodní úrovni, například během stáže v univerzitní nemocnici Rigshospitalet v Kodani či na pobytu na Mayo Clinic v Rochesteru v Minnesotě, kam ho přivedlo jeho dlouholeté osobní přátelství s legendou oboru monoklonálních gamapatií, profesorem Robertem Kylem.

Výsledky své vědecké práce zveřejnil ve více než 250 publikacích, počet jejich citací přesahuje tisícovku. Profesor Ščudla opakovaně přispěl zajímavými články i do časopisu *Transfuzie a hematologie* dnes. Byl pro časopis vždy vstřícným a pečlivým recenzentem. Je spoluautorem monografií, skript a v současnosti pracuje na monumentální monografii věnované diferenciální diagnostice ve vnitřním lékařství. Přednášky prezentované na domácím či mezinárodním fóru pravděpodobně nespočítá ani on sám.

Byl aktivním členem řady českých i zahraničních odborných společností, za všechny jmenujme alespoň dlouholetou práci ve výboru České internistické společnosti, jeho zakladatelskou roli při vzniku České myelomové skupiny či členství v redakční radě Vnitřního lékařství. Ujal se spolu s prof. Mokánem pořadatelské Dnů mladých internistů, založil tradici pracovních konferencí III. interní kliniky.

Jeho vědecká a pedagogická práce byly opakovaně oceněny cenami děkana LF UP, České hematologické společnosti, medailí České lékařské společnosti JEP či České společnosti pro hematologii a krevní transfuzi. Jeho celoživotní přínos klinické hematologii ocenila čestným členstvím Slovenská hematologická a transfuziologická společnost a jeho mezioborový přesah a podporu revmatologie rovněž Česká revmatologická společnost. Je nositelem zlaté medaile Univerzity Palackého v Olomouci.

Profesor Ščudla předal vedení III. interní kliniky svému nástupci počátkem roku 2012. Nadále však zůstal aktivním lékařem a pedagogem. Pokračoval v ambulantní hematologické práci i po přechodu problematiky monoklonálních gamapatií na Hematoonkologickou kliniku. Až do letošního roku byl garantem výuky interní propedeutiky na LF UP a předsedou oborové rady Vnitřní nemoci, nadále pokračuje ve výuce vnitřního lékařství na III. interní klinice.

Rovnováha mezi profesním a osobním životem je zejména v případě náročných povolání alfa a omegou šťastné existence. Osobnost profesora Ščudly a jeho úspěchy jsou utvářeny jeho rodinným zázemím, vztahy a zájmy. Vlastíkovi stojí po boku manželka Marie, lékařka, a jejich dvě děti Eva a Miroslav a dnes také milovaní vnuci. Profesor Ščudla měl vždy nesmírně vřelý vztah ke svým rodičům, kteří mu poskytli pevné zázemí v rodném Šternberku. Jubilant miluje přírodu, lesy, turistiku a hudbu, zejména houslové koncerty, a nepohrdne skleničkou dobrého vína.

Vážený pane profesore, milý Vlastíku, přijmi od nás gratulaci k Tvému nadcházejícímu jubileu, velké díky za veškerou Tvoji odbornou, pedagogickou, vědeckou a organizační práci a zejména za velkou inspiraci Tvým širokým rozhledem, nasazením, elánem a smyslem pro detail. Přejeme Ti do dalších let pevné zdraví, hodně radosti, přízně osudu a vše nejlepší jménem naším, Tvých kolegů a žáků, lékařů a personálu III. interní kliniky, Hematoonkologické kliniky, Fakultní nemocnice a LF UP v Olomouci.

prof. MUDr. Pavel Horák, CSc.

přednosta, III. interní klinika-nefrologická, revmatologická a endokrinologická FN a LF UP Olomouc

prof. MUDr. Josef Zdražil, CSc.

děkan, LF UP Olomouc
emeritní přednosta, III. interní klinika-nefrologická,
revmatologická a endokrinologická
FN a LF UP Olomouc

prof. MUDr. Edgar Faber, CSc.

zástupce přednosta pro výuku, Hematoonkologická klinika
FN a LF UP Olomouc